

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7To/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8412010382
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tobiaš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8412010382.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tobiaša a sudcov JUDr. Evy Rešatkovej a JUDr. Vladimíra Monoka na verejnom zasadnutí konanom dňa 01.03.2023, v trestnej veci proti obžalovaným Y. X. a T. X., pre obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 14 ods. 1 k § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona, o odvolaní okresného prokurátora, obžalovaných a poškodeného proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 1T/216/2012 zo dňa 11.11.2021 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), c), d) Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovaných

- 1.) Y. X., nar. XX.XX.XXXX v W., trvale bytom W., L. XXXX/XX, a
- 2.) T. X., nar. XX.XX.XXXX v W., trvale bytom P. XXX, okr. Kežmarok

u z n á v a v i n n ý m i , ž e

- dňa 20.2.2012 sa v Kežmarku, v kaviarni objektu hypermarketu Tesco, spoločne dohodli, že napíšu výhražný list T. U., o ktorom vedeli, že disponuje vyššou finančnou hotovosťou, pretože jeho otec vyhral väčšiu finančnú čiastku v rakúskej lotérii Loto, list prostredníctvom počítača v mieste svojho trvalého bydliska napísal Y. X., v ktorom po predchádzajúcej dohode uviedol, že T. U. už dlhší čas sledujú, vedia, kde sa zdržiava a s kým sa stretáva, určili mu lehotu troch dní na vyplatenie sumy 30.000,- eur s tým, že ak neurobí čo chcú, zaplatí tak či tak, len ho to bude o čosi viac mrzieť, nechcú mať medzi sebou konflikty, že ak si myslí, že to je len žart alebo nejaký pokus o trápny fór, je na omyle a určili mu konkrétnu lehotu a miesto na odovzdanie sumy 30.000,- eur s konkrétnymi pokynmi, pričom na záver uviedli, aby neurobil žiadne zúfalé pokusy o podvod, nekontaktoval políciu, list vložili do obálky na meno T. U., ktorú zalepili a dňa 21.2.2012 v čase okolo 11.45 hod. ju hodili do poštovej schránky T. U., v bytovom dome v W. na ulici L. I. XX, kde následne dňa 23.2.2012 v čase okolo 18.00 hod. po predchádzajúcej dohode T. X. prišiel na určené miesto k vysielaču za obcou Vlková - časť Levkovce, okres Kežmarok, odkiaľ zobral vopred pripravenú žltú igelitovú tašku s obálkou obsahujúcou napodobeniny bankoviek nominálnej hodnoty 500,- eur a s touto odišiel domov, pričom peniaze ukryl do plastového vedra v drevenom altánku nachádzajúcom sa na dvore rodinného domu č. XXX v obci P. - časť I., okres Kežmarok,

t e d a

- spoločným konaním sa dopustili konania, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu obzvlášť závažného zločinu, ktorého sa dopustili v úmysle iného hrozbou inej ťažkej ujmy nútiť, aby niečo konal a spôsobiť ním značnú škodu, avšak k dokonaniu obzvlášť závažného zločinu nedošlo,

č í m s p á c h a l i

- obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, 3 písm. b) Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona.

Z a t o i m u k l a d á :

1.) obžalovanému Y. X.

Podľa § 189 ods. 3 Tr. zákona, § 36 písm. j) Tr. zákona, § 38 ods. 3 Tr. zákona, § 39 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zákona s použitím čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zákona za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá a zároveň obžalovanému u k l a d á probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zákona s t a n o v u j e skúšobnú dobu na 5 (päť) rokov.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zákona u k l a d á obžalovanému obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Podľa § 51 ods. 4 písm. e) Tr. zákona zároveň ukladá povinnosť spočívajúcu v príkaze písomne sa ospravedlniť poškodenému.

2.) obžalovanému T. X.

Podľa § 189 ods. 3 Tr. zákona, § 36 písm. j) Tr. zákona, § 38 ods. 3 Tr. zákona, § 39 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zákona s použitím čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zákona za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá a zároveň obžalovanému u k l a d á probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zákona s t a n o v u j e skúšobnú dobu na 5 (päť) rokov.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zákona u k l a d á obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Podľa § 51 ods. 4 písm. e) Tr. zákona ukladá povinnosť spočívajúcu v príkaze písomne sa ospravedlniť poškodenému.

Podľa § 316 ods. 1 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie poškodeného T. U..

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uznal obžalovaných Y. X., nar. XX.XX.XXXX, a T. X., nar. XX.XX.XXXX, vinnými z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 14 ods. 1 k § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že

- dňa 20.02.2012 sa v Kežmarku, v kaviarni objektu hypermarketu Tesco, spoločne dohodli, že napíšu výhražný list T. U., o ktorom vedeli, že disponuje vyššou finančnou hotovosťou, pretože jeho otec vyhral väčšiu finančnú čiastku v rakúskej lotérii Loto, list prostredníctvom počítača v mieste svojho trvalého bydliska napísal Y. X., v ktorom po predchádzajúcej dohode uviedol, že T. U. už dlhší čas sledujú, vedia, kde sa zdržiava a s kým sa stretáva, určili mu lehotu troch dní na vyplatenie sumy 30.000 EUR, s tým, že ak neurobí čo chcú, zaplatí tak či tak, len ho to bude o čosi viac mrziť, nechcú mať medzi sebou konflikty, že ak si myslí, že to je len žart alebo nejaký pokus o trápny fór, je na omyle, čím poškodeného T. U. uviedli do omylu, že mu spôsobia bližšie neurčenú ujmu, a určili mu konkrétnu lehotu a miesto na odovzdanie sumy 30.000 EUR s konkrétnymi pokynmi, pričom na záver uviedli, aby neurobil žiadne zúfalé pokusy o podvod, nekontaktoval políciu, list vložili do obálky na meno T. U., ktorú zalepili a dňa 21.02.2012 v čase okolo 11.45 hod. ju hodili do poštovej schránky T. U., v bytovom dome v W. na ulici L. I. XX, kde následne dňa 23.02.2012 v čase okolo 18.00 hod. po predchádzajúcej dohode T. X. prišiel na určené miesto k vysielaču za obcou Vlková - časť Levkovce, okres Kežmarok, odkiaľ zobral vopred pripravenú žltú igelitovú tašku s obálkou obsahujúcou napodobeniny bankoviek nominálnej hodnoty 500,-€ a s touto odišiel domov, pričom peniaze ukryl do plastového vedra v drevenom altánku nachádzajúcom sa na dvore rodinného domu č. XXX v obci P. - časť I., okres Kežmarok.

Za to im :

1.) Obžalovanému Y. X.

podľa § 221 ods. 3 Tr. zákona, § 36 písm. j) Tr. zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona uložil trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zákona zároveň uložil obžalovanému probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe a podľa § 51 ods. 2 Tr. zákona stanovil skúšobnú dobu na 5 rokov.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zákona uložil obžalovanému obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Podľa § 51 ods. 4 písm. e) Tr. zákona uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze písomne sa ospravedlniť poškodenému.

2.) Obžalovanému T. X.

podľa § 221 ods. 3 Tr. zákona, § 36 písm. j) Tr. zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona, § 42 ods. 1 Tr. zákona, § 41 ods. 2 Tr. zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zákona zároveň uložil obžalovanému probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe a podľa § 51 ods. 2 Tr. zákona stanovil skúšobnú dobu na 5 rokov.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zákona uložil obžalovanému obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Podľa § 51 ods. 4 písm. e) Tr. zákona zároveň uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze písomne sa ospravedlniť poškodenému.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zákona zároveň zrušil výrok o treste uloženom obžalovanému rozsudkom OS Kežmarok sp. zn. 1T/33/2013-76 z 13.01.2015, ktorým bol uznaný vinným z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu v trvaní 20 mesiacov a trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na 3 roky a 6 mesiacov a trestného rozkazu Okresného súdu Kežmarok, sp. zn. 0T/18/2014 z 10.03.2014, ktorým bol uznaný vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiace s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú

dobu v trvaní 1 rok a trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na 2 roky, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona s použitím § 42 ods. 2 veta druhá Tr. zákona uložil trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel v trvaní 42 mesiacov.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný Y. X. prostredníctvom svojho obhajcu, v ktorom uviedol, že od začiatku trestného stíhania nepopieral skutočnosť, že skutok sa udial tak ako je popísaný v obžalobe. Žiadal však posúdiť, či popísaný skutok je trestným činom. V obžalobe bolo jeho konanie kvalifikované ako trestný čin vydierania podľa § 189 Tr. zákona. Súd prvého stupňa sa s tým nestotožnil a konanie posúdil ako zločin podvodu § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona. Konanie, ktorého sa dopustil, bolo detinské. Po vytriezvení odišiel k bytovke poškodeného s tým, že vytiahne list zo schránky. List tam však už nebol. Schránka bola prázdna. Keby tam list bol, vytiahol by ho a zobral. Z bezprostrednej reakcie poškodeného nevyplýva, aby obsah listu vnímal ako hrozbu násillia alebo hrozbu inej ťažkej ujmy. Poškodený vec oznámil polícii až po porade so svojou známou. Ide o dôležitú skutočnosť, ktorej doteraz nebola venovaná náležitá pozornosť. Navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. a), b) Tr. poriadku zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. poriadku vec vrátil okresnému súdu na nové rozhodnutie.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie aj obžalovaný T. X. prostredníctvom svojho obhajcu, v ktorom uviedol, že je pravdou, že sa ku skutku, ktorý mu je kladený za vinu, priznal, ale podľa jeho názoru tento skutok nie je trestným činom, nakoľko k jeho naplneniu chýba objektívna stránka. Konanie, ktorého sa dopustil spolu s obžalovaným Y. X. bolo detinské. Tomu nasvedčuje jednak obsah, tzv. vydieračského list, jednak aj tá skutočnosť, že spoluobžalovaný X. išiel k bytu poškodeného s tým, že vytiahne tento list zo schránky. Tento list sa tam už však nenachádzal. Keby tento list tam bol, určite by ho vytiahol a zobral preč. Taktiež ani reakcia poškodeného po obdržaní ich listu nevzbudila v ňom obavu, ktorú by poškodený vnímal ako hrozbu násillia alebo hrozbu ťažkej ujmy. Tomuto jeho tvrdeniu nasvedčuje aj tá okolnosť, že po obdržaní ich listu sa poškodený išiel poradiť so svojou známou V. U., ktorú navrhli vypočuť ako svedkyňu a až po takejto porade poškodený na druhý deň išiel túto skutočnosť nahlásiť na polícii. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby ho krajský súd spod obžaloby oslobodil, alternatívne pri zrušení rozsudku vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

Proti tomuto rozsudku, podal, ihneď po jeho vyhlásení a poučení o možnosti podať opravný prostriedok, okresný prokurátor odvolanie proti výrokom o vine aj treste, ktoré následne písomne zdôvodnil. V dôvodoch odvolania uviedol, zhrnúc obsah napadnutého rozsudku, že s rozhodnutím okresného súdu nie je možné súhlasiť. S uvedenou zmenou skutkovej vety, ako aj zmenou právnej kvalifikácie skutku a nakoniec aj s uloženým trestom sa nie je možné stotožniť. V pojme trestný čin sú ustanovené obligatórne podmienky, ktorými sú všeobecné znaky trestného činu. Súhrn typových znakov trestného činu tvorí skutkovú podstatu trestného činu, ktorá pozostáva z objektu, objektívnej stránky, subjektu a subjektívnej stránky. V danom prípade nie je možné z okolností prípadu, povahy a charakteru spáchaného skutku, a vôbec ustálenou judikatúrou vo vzťahu k trestnému činu podvodu podľa

§ 221 Tr. zákona posúdiť konanie obžalovaných ako zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 20 Tr. zákona tak, ako to je uvedené v rozsudku. Absentuje tu objektívna stránka trestného činu, teda konanie spočívajúce v uvedení iného do omylu, resp. využití iného do omylu. Podstatou omylu je práve vykonanie majetkovej dispozície mýliacou sa osobou s následkom spôsobenia škody na cudzom majetku a obohatenia sa páchatel'a, resp. inej osoby. Avšak omyl je nenásilný prostriedok, ktorým páchatel' vplýva na vôľu rozhodovania sa osoby vykonávajúcej majetkovú dispozíciu, o ktorom táto osoba nemá vedomosť, t. j. osoba vykonávajúca majetkovú dispozíciu nekoná pod fyzickým alebo psychickým nátlakom. Práve táto skutočnosť odlišuje trestný čin podvodu od trestného činu vydierania či lúpeže, keď osoba, ktorá vykonáva majetkovú dispozíciu, pociťuje „vplyv, resp. tlak“ páchatel'a, ktorý útočí priamo proti nej. Naopak je názoru, že konanie pri zohľadnení všetkých zákonných znakov trestného činu je potrebné subsumovať a právne kvalifikovať ako trestný čin vydierania podľa § 189 Tr. zákona. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby krajský súd sám vo veci rozhodol, nakoľko nové rozhodnutie môže urobiť na podklade vykonaného dokazovania, a to zrušením rozsudku okresného súdu čo do výroku o vine a treste, a aby sám uznal obžalovaných za

vinných zo skutku na skutkovom základe uvedenom v podanej obžalobe, právne kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona a uložil zákonný trest odňatia slobody ako aj ochranný dohľad alebo aby zrušil rozsudok okresného súdu a vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu prejednal a rozhodol.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie poškodený, v ktorom uviedol, že s rozsudkom súdu prvého stupňa nesúhlasí a považuje ho za výsmech voči jeho osobe. Za celé tie roky sa neudialo nič, zatiaľ je iba on poškodený fyzicky - finančne, psychicky - ku dnešnému dňu sa nikto nezaoberal jeho duševným stavom, len sa na pojednávaniach spomínala cez obhajcov obvinených „veľkosť pravdepodobností“. Páchatelia vedome plánovali ako vykonať vydieranie a okradnúť ho o peniaze. Následne boli páchatelia chytení a priznali sa. Ak by mali skutočný záujem nevykonať zločin, mali mnoho času až dní na jeho neuskutočnenie. Nič neurobili, išli cielene po obohatení (po peniazoch). Za celé tie roky z neho urobili obeť, zločinci sa pohybujú po slobode a kedykoľvek to môžu zopakovať. Nikoho nezaujíma, že kvalita jeho života bola narušená a ako sa s danou situáciou vysporiadal.

Na základe takto podaných odvolaní krajský súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým obžalovaní, okresný prokurátor ako aj poškodený podali odvolania, rovnako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku a zistil nasledovné.

V konaní už 3-krát rozhodol súd prvého stupňa. Prvé a druhé rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo zrušené Krajským súdom v Prešove hlavne z dôvodu procesných pochybení súdu.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti v poradí tretieho prvostupňového rozsudku vo veci zistil, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní dostatočné a potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie v súlade s § 2 ods. 10 Tr. poriadku. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/301/>> Krajský súd za tejto situácie berúc do úvahy konštatovaný rozsah vykonaného dokazovania nepovažoval za potrebné, aby boli produkované ďalšie dôkazy, ktoré by s vysokou pravdepodobnosťou nevedli k zisteniu ďalších nových skutočností takého charakteru, ktoré by podľa jeho názoru mali za následok iné rozhodnutie vo veci samej. Vychádzal teda zo skutkového stavu zisteného na základe dokazovania vykonaného pred súdom prvého stupňa, konštatovaného podrobne v dôvodoch napadnutého rozsudku, na obsah ktorého v podrobnostiach poukazuje.

Ďalej krajský súd zistil, že prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ust. § 168 ods. 1 Tr. por. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/301/>> iadku v zásade podrobne uviedol, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky vykonaného dokazovania za pochybné a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov, najmä tých, ktoré si vzájomne odporovali.

Krajský súd preto nemal pochybnosti o správnosti skutkových zistení, tieto zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania na hlavných pojednávaniach ako aj v prípravnom konaní. Napriek uvedenému však krajský súd dospel k záveru, že sa súd prvého stupňa dostatočne nevysporiadal so všetkými okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil, skutok nesprávne právne kvalifikoval, čím zároveň došlo k porušeniu ustanovení Trestného zákona.

Krajský súd vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania o spáchaní skutku a priebehu jeho spáchania nemal žiadne dôvodné pochybnosti. Vykonaným dokazovaním, čo nepopierajú ani obžalovaní, bolo nepochybne preukázané, že dňa 20.02.2012 sa v Kežmarku, v kaviarni objektu hypermarketu Tesco, spoločne obaja obžalovaní dohodli, že napíšu výhražný list poškodenému T. U., o ktorom vedeli, že disponuje vyššou finančnou hotovosťou, pretože jeho otec vyhral väčšiu finančnú čiastku v rakúskej lotérii Loto. List prostredníctvom počítača v mieste svojho trvalého bydliska napísal Y. X., v ktorom po predchádzajúcej dohode uviedol, že T. U. už dlhší čas sledujú, vedia, kde sa zdržiava a s kým sa stretáva, určili mu lehotu troch dní na vyplatenie sumy 30.000,- eur s tým, že ak neurobí čo chcú, zaplatí tak či tak, len ho to bude o čosi viac mrzieť, nechcú mať medzi sebou konflikty, že ak

si myslí, že to je len žart alebo nejaký pokus o trápny fór, je na omyle a určili mu konkrétnu lehotu a miesto na odovzdanie sumy 30.000,- eur s konkrétnymi pokynmi, pričom na záver uviedli, aby neurobil žiadne zúfalé pokusy o podvod, nekontaktoval políciu. List vložili do obálky na meno T. U., ktorú zalepili a dňa 21.02.2012 v čase okolo 11.45 hod. ju hodili do poštovej schránky T. U., v bytovom dome v W. na ulici L. I. XX. Následne dňa 23.02.2012 v čase okolo 18.00 hod. po predchádzajúcej dohode T. X. prišiel na v liste určené miesto k vysielaču za obcou Vlková - časť Levkovce, okres Kežmarok, odkiaľ zobral vopred pripravenú žltú igelitovú tašku s obálkou obsahujúcou napodobeniny bankoviek nominálnej hodnoty 500,- eur a s touto odišiel domov, pričom peniaze ukryl do plastového vedra v drevenom altánku nachádzajúcom sa na dvore rodinného domu č. XXX v obci P. - časť I., okres Kežmarok.

Obžalovaní od počiatku priznávali spáchanie skutku. Pri svojich výpovediach podrobne opísali celý priebeh skutkového deja. V zhode s ich výpoveďou vypovedal aj svedok poškodený, ktorý popísal ako mu bol list doručený, jeho obsah ako aj priebeh policajnej akcie uskutočnenej v súvislosti s odovzdaním požadovanej sumy 30.000,- eur. Od počiatku aj teraz v podaných odvolaniach však obžalovaní namietali právnu kvalifikáciu skutku.

Prokurátor žaloval skutok ako obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona formou spolupáchatelstva podľa § 20 Tr. zákona. Súd prvého stupňa v prvom a druhom rozsudku skutkový stav ustálil a v zhode s obžalobou, v prvom rozsudku kvalifikoval skutok ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zákona formou spolupáchatelstva podľa § 20 Tr. zákona, v druhom rozsudku podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona formou spolupáchatelstva podľa § 20 Tr. zákona.

V treťom (poslednom) rozsudku súd prvého stupňa právne kvalifikoval skutok ako zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona formou spolupáchatelstva podľa § 20 Tr. zákona, pričom čiastočne upravil aj skutkovú vetu rozsudku. V odôvodnení rozsudku pri hodnotení skutkového stavu a citácii časti skutkovej vety „že poškodený v prípade ak neurobí to čo obžalovaní od neho chceli, teda neodnesie v stanovený čas a na stanovené miesto požadovanú sumu, zaplatí tak či tak“, konštatoval, že to nemožno hodnotiť ako hrozbu inej ťažkej ujmy. Podľa názoru súdu prvého stupňa, poskytnutie sumy 30.000,- eur poškodeným, nemôže byť v rámci právnej kvalifikácie, konkrétne naplnenia objektívnych znakov skutkovej podstaty trestného činu považované tak za konanie, ku ktorému je poškodený nútený a rovnako tak za ani inú ťažkú ujmu, ktorou sa poškodenému v prípade ak nesplní inštrukcie obžalovaných hrozí.

Tak isto slovná formulácia, že ak poškodený neurobí čo chcú, zaplatí aj tak, „len ho to bude o čosi viac mrzieť“ neobsahuje žiadnu konkrétnu hrozbu voči právam poškodeného, dokonca z toho nie je možné ani ustáliť možnú intenzitu zásahu do práv poškodeného, teda „o koľko viac“ ho to bude mrzieť. Uviedol ďalej, že zo svedeckej výpovede poškodeného vyplýva, že tento po prečítaní listu mal strach o zdravie svojich rodičov, v prípade ak by sa títo o liste dozvedeli. On sám bol zvedavý, kto list napísal a prial si, aby bol páchatel potrestaný. Ide však o subjektívne vnímanie týchto skutočností zo strany poškodeného, pričom hrozby zásahu do práv poškodeného uvedeným spôsobom z listu, ktorý zaslali obžalovaní podľa jeho názoru nevyplývajú. Tak isto nie je možné ako inú ťažkú ujmu hodnotiť psychický stav poškodeného, ktorý po nejakom čase po skutku začal navštevovať odbornú psychologickú ambulanciu. K takémuto následku bez pochybností vyhrážka obžalovaných nesmerovala. Rovnako za hrozbu ťažkou ujmu podľa jeho názoru nemožno považovať, že by obžalovaní a poškodený mohli mať medzi sebou „konflikty“, tak ako sa uvádza v liste, pretože títo sa pred skutkom vôbec nepoznali.

Súd prvého stupňa to uzavrel tak, že v liste, ktorý obžalovaní poškodenému zaslali sa nenachádza žiadna konkrétna hrozba inej ťažkej ujmy voči poškodenému, ktorá by bola spôsobilá prinútiť ho odovzdať im finančnú hotovosť tak, ako ho o to v liste žiadali.

Uviedol ďalej, že na druhej strane skutočnosti obsiahnuté v liste vyvolali u poškodeného stav, že dospel k mylnému záveru, že obžalovaní ho vyhrážkami nútia k odovzdaniu finančnej sumy, pričom subjektívne sa jeho vnímanie prejavilo v obave o zdravie jeho rodičov a to vzhľadom na ich predchádzajúce zdravotné problémy. Pritom voči rodičom poškodeného žiadna konkrétna okolnosť z listu, ktorý poslali obžalovaní nesmerovala. Poškodený bol tak uvedený do omylu v otázke hrozby bližšie neurčenej ujmy na jeho právach zo strany obžalovaných. Dôvodil, že obžalovaní pri výsluchu zhodne uvádzali, že nemali v úmysle žiadnu ujmu (s výnimkou prijatia sumy 30.000,- eur od poškodeného) poškodenému spôsobiť.

Obžalovaní sa tak z dôvodu omylu poškodeného na škodu jeho majetku chceli obohatiť, pričom toto konanie smerovalo k spôsobeniu značnej škody na majetku poškodeného.

Krajský súd sa s týmito závermi a ani odôvodnením súdu prvého stupňa nestotožnil a na podklade dokazovania dospel k záveru, že objektívne zistené skutkové zistenia konštatované už v obžalobe zodpovedajú vykonanému dokazovaniu aj právnej kvalifikácii, teda že konanie oboch obžalovaných po stránke objektívnej aj subjektívnej napĺňa pojmové znaky skutkovej podstaty trestného činu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona.

Podľa § 189 ods. 1 Tr. zákona trestného činu vydierania sa dopustí ten, kto iného násilím, hrozbou násillia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel.

Podľa § 189 ods. 3 písm. b) Tr. zákona, odňatím slobody na desať rokov až dvadsať rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním značnú škodu.

Podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona, pokus trestného činu je konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatel dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.

Podľa § 20 Tr. zákona, ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchatel'ov (spolupáchatelia), zodpovedá každý z nich, ako keby trestný čin spáchal sám.

Právne posúdenie skutku ako trestného činu podvodu podľa § 221 Tr. ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 20 Tr. zákona a aj úprava skutkovej vety súdom prvého stupňa v tom smere, že poškodený bol uvedený do omylu v otázke hrozby bližšie neurčenej ujmy na jeho právach zo strany obžalovaných je podľa názoru krajského súdu nesprávne. V zhode s odvolacími námietkami prokurátora je potrebné uviesť, že objektívna stránka trestného činu podvodu spočíva v uvedení iného do omylu alebo vo využití omylu iného. Osoba konajúca v omyle (ktorou vždy nutne nemusí byť ten, ktorému konaním páchatel'a vznikla alebo mala vzniknúť majetková ujma) koná slobodne, z vlastnej vôle, avšak jej predstava o konkrétnych skutočnostiach je chybná, nekryje sa s realitou. Práve táto skutočnosť odlišuje trestný čin podvodu od trestného činu vydierania keď osoba, ktorá vykonáva majetkovú dispozíciu, pociťuje „vplyv, resp. tlak“ páchatel'a, ktorý útočí priamo voči nej. V danom prípade bol poškodený ako obeť trestného činu nútený niečo konať. Na prinesenie peňazí páchatel'om bol nútený hrozbou, že ak tak neurobí, zaplatí tak, či tak, len ho to bude viacej mrzieť, že to nie je žart - čo je práve potrebné hodnotiť ako hrozbu inej ťažkej ujmy. Aby mohlo ísť o trestný čin spáchaný hrozbou inej ťažkej ujmy, osoba, na ktorú má hrozba pôsobiť, musí byť v takom stave, aby dokázala konanie, ktoré má vyvolať negatívne psychické následky na jej psychike vnímať. V danom prípade je táto požiadavka podľa názoru krajského súdu splnená, keďže poškodený pociťoval strach o seba ako aj o svojich rodičov, čo plynie z jeho výpovedí, a preto vec oznámil polícii.

V odvolaní obžalovaní uviedli, že z bezprostrednej reakcie poškodeného nevyplýva, aby obsah listu vnímal ako hrozbu násillia alebo hrozbu inej ťažkej ujmy. Poškodený vec oznámil polícii až po porade so svojou známou. Podľa odvolacej námietky obž. T. X. vyplýva, že tento skutok nie je trestným činom, nakoľko k jeho naplneniu chýba objektívna stránka. Krajský súd sa s týmito odvolacími námietkami obžalovaných nestotožnil a uvádza, že v posudzovanom prípade sa konanie obžalovaných neobmedzilo len na napĺňanie znakov objektívnej stránky trestného činu podvodu, ale ich prekročilo v tom, že poškodenému v liste hrozili, že sumu 30.000,- eur im zaplatí tak či tak, len ho to bude o čosi viac mrzieť. Hrozba majetkovou ujmovou v sume 30.000,- eur je v danom prípade znásobená hrozbou inou ujmovou, ktorá má poškodenému vzniknúť, a ktorou pôsobili obžalovaní na poškodeného pri prekonávaní jeho prípadného nesúhlasu s dobrovoľným zaplacením sumy 30.000,- eur. Zároveň sa v liste hrozba ďalej zosilňuje aj oznámením poškodenému, že ho páchatelia už dlhší čas sledujú, vedia kde sa zdržiava a s kým sa stretáva. Uvedená hrozba ujmovou sa preto objektívne javí ako iná ťažká ujma spôsobilá vyvolať dôvodné obavy z uvádzaných hrozieb a takto ju pociťoval poškodený.

Aj z judikatúry Najvyššieho súdu SR vyplýva, že ak páchatel' použije hrozbu násillia alebo hrozbu inej ťažkej ujmy na donucovanie iného k majetkovému plneniu, pričom páchatel' možnosť spôsobenia ujmy, ktorou hrozí, alebo odhodlanie na jej spôsobenie len predstiera, čím poškodeného uvedie do omylu a

obohatí tak seba alebo iného na škodu cudzieho majetku, ide o spáchanie trestného činu vydierania podľa § 189 Tr. zákona (pri aplikácii základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty uvedenej v tomto ustanovení) a nie o trestný čin podvodu podľa § 221 Tr. zákona. V takom prípade je ustanovenie § 189 Tr. zákona v pomere špeciality k ustanoveniu § 221 Tr. zákona, v dôsledku ktorého je jednočinný súbeh trestných činov vydierania a podvodu vylúčený (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/72/2013 zo dňa 16.12.2013).

Krajský súd teda aj v zhode s odvolacími námietkami okresného prokurátora dospel k záveru, že konanie pri zohľadnení všetkých zákonných znakov trestného činu je potrebné právne kvalifikovať ako trestný čin vydierania podľa § 189 Tr. zákona. Trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zákona je dokonaný už uskutočnením hrozby inej ťažkej ujmy, pričom pre trestnú zodpovednosť sa nevyžaduje, aby páchatel' skutočne dosiahol to, čo sledoval. V danej veci obžalovaní spoločným konaním iného hrozbou inej ťažkej ujmy nútili poškodeného, aby niečo konal, teda, aby im pod hrozbou inej ťažkej ujmy odovzdal finančnú hotovosť v sume 30.000,- eur, pričom týmto činom sa chceli zmocniť veci v hodnote prevyšujúcej 26.000,- eur, ktorá zakladá kvalifikovanú skutkovú podstatu uvedenú v ods. 3 písm. b) § 189 Tr. zákona, avšak tento úmysel (spôsobiť značnú škodu) sa im nepodarilo uskutočniť z dôvodu nahradenia žiadanej finančnej hotovosti v sume 30.000,- eur napodobeniami bankoviek nominálnej hodnoty 500,- eur. Práve skutočnosť, že sa obžalovaným nepodarilo získať nimi žiadanú reálnu sumu 30.000,- eur, ale iba napodobeninu bankoviek bolo potrebné skutok kvalifikovať ako pokus podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona. Išlo o tzv. ukončený pokus. Obaja obžalovaní sa žalovaným konaním chceli zmocniť veci v hodnote prevyšujúcej 26.600,- eur, avšak tento úmysel (úmysle spôsobiť značnú škodu) sa im nepodarilo uskutočniť len z dôvodu nahradenia žiadanej finančnej hotovosti v sume 30.000,- eur napodobeniami bankoviek nominálnej hodnoty 500,- eur a teda len z tohto dôvodu nenastal následok predpokladaný Trestným zákonom pre dokonaný trestný čin. Bola tiež splnená aj podmienka, že cieľ, ktorý obžalovaní chceli dosiahnuť, bol poškodenému adresovaný, poškodený ho vnímal a v liste adresovanom poškodenému ako je to už aj vyššie konštatované v dostatočnej intenzite vyjadrená aj hrozba inej ťažkej ujmy.

Prejednávaný trestný čin bol spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona. Obaja obžalovaní spoločným konaním spáchali tento zločin. Zodpovednosť spolupáchateľov je daná Trestným zákonom tak, že na každého spolupáchateľa sa hľadí, akoby trestný čin spáchal sám. Každému zo spolupáchateľov sa uloží trest samostatne - diferencovane s prihliadnutím na mieru zavinenia, predchádzajúci život a pod. Predpokladom trestnej zodpovednosti spolupáchateľov je vzájomná dohoda aspoň dvoch páchatel'ov na tom, že spáchajú trestný čin, čo v danom prípade bezpochyby preukázané bolo.

Na podklade odvolania prokurátora a vyššie rozpísaných právnych záverov a na podklade súdom prvého stupňa vykonaného dokazovania zruší krajský súd napadnutý rozsudok postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b), c), d) Tr. poriadku v celom rozsahu a na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku, na skutkovom základe uvedenom v zhode s obžalobou uznal oboch obžalovaných vinnými z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona.

Vzhľadom na zrušenie výroku o vine z dôvodu zmeny právnej kvalifikácie musel byť zrušený aj výrok o treste, o ktorom krajský súd sám nanovo rozhodol. O druhu a výmere ukladaného trestu krajský súd rozhodol v súlade so zásadami pre ukládanie trestov v zmysle § 34 Tr. zákona, keď trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov a zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

V prípade obzvlášť závažného zločinu vydierania v jeho skutkovej podstate podľa § 189 ods. 3 písm. b) Tr. zákona je zákonom stanovená trestná sadzba v rozmedzí 10 až 20 rokov.

Krajský súd uvádza, že u oboch obžalovaných možno konštatovať existenciu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zákona spočívajúcu vo vedení riadneho života pred spáchaním trestného činu. Z lustrácie centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov vyplýva, že sa obž. Y. X. dopustil 5 priestupkov pre porušovanie pravidiel cestnej premávky. Záznam v registri trestov nemá. Obž. Y. X. je z miesta bydliska hodnotený pozitívne, má v mieste svojho trvalého bydliska dobrú povesť a slušné

spoločenské vystupovanie. Nezištne sa zapája a pomáha v obci s organizovaním obecných akcií. Vzorne sa stará o svoju rodinu. Nikdy nebol predvolaný pred komisiu pre ochranu verejného poriadku. Všetky záväzky voči obci má vysporiadané. Z lustrácie centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov vyplýva, že sa obž. T. X. dopustil 5 priestupkov pre porušovanie pravidiel cestnej premávky. Má 2 záznamy v registri trestov. Obž. T. X. je z miesta bydliska hodnotený tiež pozitívne, býva u svojich rodičov s manželkou a synom. Jeho vystupovanie na verejnosti je bezproblémové. Za posledných 10 rokov nebol prejednávaný v komisii pre ochranu verejného poriadku. Obžalovaný v súčasnosti pracuje v Tatragónke. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti, prihliadajúc súčasne aj na prostredie a pomery, v ktorých obžalovaný žijú, v kontexte čoho je tiež nevyhnutné ich doterajší život a správanie hodnotiť, možno dospieť k záveru, že obžalovaný vo svojom súhrne tak pred spáchaním skutku, ale aj potom a teraz vedú riadny život. Po priznaní týchto poľahčujúcich okolností tak krajský súd v zmysle § 38 ods. 3 Tr. zákona konštatoval prevahu poľahčujúcich okolností, z ktorého dôvodu bolo potrebné znížiť hornú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu a po tejto úprave tak bolo možné obžalovaným ukladať trest v rozmedzí od 10 rokov do 13 rokov a 4 mesiace.

Krajský súd ďalej posudzoval v prejednávanej veci existenciu konkrétnych okolností prípadu ako aj takých pomerov páchatel'ov, ktoré by vo svojom súhrne predstavovali stav, pri ktorom by bol trest uložený v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby od 10 do 13 rokov a 4 mesiace (teda minimálne vo výmere 10 rokov) pre nich neprímerane prísny, teda skúmal, či nie sú splnené podmienky pre použitie zmierňujúceho ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu za splnenia zákonnej podmienky, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti bude postačovať aj trest kratšieho trvania a dospel k záveru, že takéto konkrétne okolnosti u oboch obžalovaných v danom prípade sú dané.

Použitie citovaného ustanovenia prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch a to vtedy, keď uloženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom odôvodňujú okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'ov s tým, že trest v zákonom stanovených medziach by bol pre páchatel'ov neprímerane prísny, pričom účel trestu je možné dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania a zároveň tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne. Okolnosťami prípadu je potrebné rozumieť skutočnosti, ktoré majú vplyv na hodnotenie spoločenskej nebezpečnosti činu, skutočnosti, na základe ktorých možno posúdiť prognózu nápravy páchatel'ov a samotné znaky skutkovej podstaty trestného činu. Z hľadiska okolností prípadu prichádza použitie § 39 ods. 1 do úvahy napr. v prípade nízkeho stupňa nebezpečnosti činu pre spoločnosť, v prípade, keď sú znaky skutkovej podstaty trestného činu naplnené v menšej intenzite pri dobrej prognóze nápravy páchatel'ov. Z hľadiska pomerov páchatel'ov prichádza do úvahy aj zohľadnenie ich majetkových pomerov, zdravotného stavu jeho alebo ich rodinných príslušníkov, starostlivosť o rodinu, poľahčujúce okolnosti, ktoré sa prejavili až po čine, dĺžka trestného stíhania a podobne.

Okolnosťami prípadu sú teda všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatel'ov. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno odôvodniť aj okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov, a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu. Okolnosťami prípadu však môžu byť aj také okolnosti, ktoré nie sú nevyhnutnou súčasťou príslušnej skutkovej podstaty, pokiaľ sa v danej kvalite a kvantite pravidelne nevyskytujú. Taktiež je pri tomto ustanovení potrebné prihliadať na pomery páchatel'ov. Ich význam pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody sa zhodnotí podobne ako význam okolností prípadu. Za pomery páchatel'ov odôvodňujúce postup podľa tohto ustanovenia možno považovať viac významných poľahčujúcich okolností pri nedostatku priťažujúcich okolností, vážnu chorobu páchatel'ov, závislosť mnohopočetnej rodiny páchatel'ov od ich zárobku, stav zníženej príčetnosti páchatel'ov, ak nie je možný iný zákonný postup, starostlivosť páchatel'ov o väčší počet osôb na neho odkázaných a pod. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3To/2/2019 zo dňa 23.10.2019).

Aj keď krajský súd vyššie konštatoval, že obaja obžalovaní svojim konaním naplnili tak objektívne aj subjektívne znaky žalovanej skutkovej podstaty, nevyhnutne je potrebné zdôrazniť, že ich konanie prezentované v obsahu „vydieračského listu“ je netypické pre podobné prípady. Motív konania, ale najmä spôsob, akým mal byť list napísaný, nevyvrátená snaha list jedným z obžalovaných zo schránky poškodeného vziať späť, charakter, druh a intenzita „hrozieb“ voči poškodenému ak požadovanú sumu nezaplatí, ale aj spôsob a miesto odovzdania peňazí preukazuje, že zo strany obžalovaných išlo o alkoholom ovplyvnené, veľmi neuvážené, amatérsky - náhodilo realizované konanie. Toto bolo krajským

súdom vyhodnotené v prospech oboch obžalovaných pri hodnotení okolnosti prípadu, posudzujúc povahu, charakter a závažnosť trestného činu.

V tejto časti hodnotil aj oboma obžalovanými namietanú okolnosť, že list u poškodeného nevzbudil obavu, ktorú by bolo potrebné vnímať ako hrozbu násillia alebo hrozbu inou ťažkou ujmu. Opakovane krajský súd konštatujúc, že mal za naplnenú aj túto časť kvalifikácie konania obžalovaných (viď dôvody vyššie), no aj tu bolo namieste zohľadniť intenzitu akou obavy z hrozieb uvedených v „liste“ poškodený vnímal a vo výpovediach opísal a ako na podklade nich ďalej konal.

Všetky tieto vyššie rozpisané okolnosti prípadu a pomery páchatel'ov zohľadňujúc aj ďalej rozpisané možnosti nápravy oboch obžalovaných, vyhodnotil krajský súd tak, že ich posúdil ako okolnosti odôvodňujúce mimoriadne zníženie trestu u oboch obžalovaných v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zákona.

Krajský súd pri ukladaní trestu v tomto prípade zistil dôvody aj pre aplikáciu § 39 ods. 2 písm. a) Tr. zákona, teda ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, v zmysle ktorého za prípravu na zločin alebo za pokus trestného činu a ak vzhľadom na povahu a závažnosť prípravy alebo pokusu má súd za to, že použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom by bolo pre páchatel'ov neprimerane prísne a na ochranu spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Uložený trest zodpovedá tak konkrétnym okolnostiam prípadu, majú na mysli už vyššie konštatované najmä skratové konanie obžalovaných, resp. ich konanie z odvážnosti, bez vopred premysleného alebo chystaného útoku obžalovaných voči poškodenému, po zhodnotení závažnosti činu, povahy a rozsahu spôsobených následkov, berúc do úvahy závažnosť samotného pokusu, ktorým k vzniku inej ťažkej ujmy nakoniec nedošlo, ako aj samotných osôb obžalovaných. Aj z týchto dôvodov bolo tak podľa krajského súdu namieste aplikovať predmetné zmierňovacie ustanovenie Trestného zákona majú za to, že použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom by bolo v tomto konkrétnom prípade pre páchatel'ov neprimerane prísne a na ochranu spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania.

Obžalovaní sa stíhaného skutku dopustili dňa 20.02.2012. Podnet na začatie trestného stíhania bol podaný dňa 24.02.2012, trestné stíhanie sa začalo dňa 23.02.2012, obvinenie bolo vznesené dňa 24.02.2012 a návrh na podanie obžaloby bol podaný dňa 31.08.2012. Vzhľadom na náročnosť a obsiahlosť dokazovania je možné konštatovať, že dĺžka prípravného konania bola primeraná. Obžaloba bola na okresný súd podaná dňa 08.11.2012, prvé hlavné pojednávanie bolo nariadené dňa 06.03.2013. Súd prvého stupňa rozhodoval rozsudkom 3-krát v tomto konaní. Posledné rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo dňa 11.11.2021. Obaja obžalovaní boli v danej veci stíhaní väzobne, obžalovaný Y. X. od 24.02.2012 do 03.05.2012, obžalovaný T. X. od 23.02.2012 do 21.05.2012. Ako už bolo vyššie uvedené prvé a druhé rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo zrušené krajským súdom hlavne z dôvodu procesných pochybení súdu.

Krajský súd v tejto súvislosti zdôrazňuje nezistiac významné zavinenie na strane obžalovaných, že konanie s takýmito priet'ahmi je v rozpore s čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru v zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Podľa ustálenej judikatúry ESĽP dĺžku trvania trestného konania prevyšujúcu 9 rokov je potrebné považovať za výnimočnú a v prípade absencie významných dôvodov pre prekročenie tejto hranice nie je možné trestné stíhanie dlhšieho trvania tolerovať. Plynutím času sa zároveň znižuje záujem spoločnosti na potrebe potrestania páchatel'a tiež slabne nevyhnutnosť individuálnej a generálnej prevencie. Tiež sa vytráca základný vzťah medzi protiprávnym konaním páchatel'a a ukladaným trestom.

Na základe vyššie uvedených časových údajov možno konštatovať, že predmetná trestná vec nebola prejednaná v primeranej lehote, čím bolo porušené právo obžalovaných na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva účinným prostriedkom nápravy v zmysle čl. 13 tohto dohovoru je v prípade takéhoto porušenia práva priznaného dohovorom zohľadnenie dĺžky konania pri rozhodovaní o treste.

V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na to, že od spáchania skutku do rozhodnutia súdu krajského súdu uplynulo viac ako 11 rokov, navyiac, nemožno ani tvrdiť, že išlo o zvlášť skutkovo či právne zložitú vec a nezistil ani to, aby dĺžku konania zapríčinili obžalovaní svojím prístupom.

Súčasná judikatúra Ústavného SR a Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. I. ÚS 236/2021) totiž priznávajú, že súd disponuje celým radom prostriedkov, ktoré mu ponúkajú trestné či ústavnoprávne

predpisy na uplatnenie možnosti kompenzácie porušenia práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov (v primeranej dobe). Aj rozhodnutia ESLP takú formu kompenzácie považujú za dostatočnú nápravu porušeného práva, ak ju národný súd použije s výslovným uvedením toho, že k tomuto opatreniu pristupuje preto, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci v primeranej dobe a pokiaľ ide o zmiernenie trestu, uvedie v akej miere bol trest z tohto dôvodu zmiernený (rozhodnutie ECKLE V SRN z 15.07.1982). Za týchto podmienok je ESLP toho názoru, že zmluvný štát poskytol dostatočnú ochranu právam vyplývajúcim z dohovoru s tým dôsledkom, že sťažovateľ stráca postavenie poškodeného podľa čl. 34 Dohovoru. Z uvedeného teda vyplýva, že ochrana práva na primeranú dĺžku konania, ktoré garantuje čl. 48 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, resp. kompenzácia jeho porušenia môže byť dosiahnutá prostriedkami, ktoré sú vlastné trestnému právu, ak sú jeho normy vykladané ústavne konformným spôsobom.

Zohľadňujúc vyššie uvedené potom krajský súd dospel k záveru, že použitie trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovenej za trestný čin, ktorého sa obžalovaní dopustili, by bolo pre týchto v tomto konkrétnom prípade neprimerane prísny a že na zabezpečenie ochrany spoločnosti bude postačovať aj trest kratšieho trvania. Za primeraný považoval krajský súd trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, v súlade s ustanovením § 39 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona s použitím čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa názoru krajského súdu, vzhľadom na všetky vyššie rozpisané okolnosti nebolo nevyhnutné, potrebné na obžalovaných pôsobiť trestom odňatia slobody spojeným s jeho bezprostredným výkonom aj s prihliadnutím na tú skutočnosť, že pred spáchaním skutku viedli riadny život a tiež na ich správanie sa v čase po spáchaní žalovaného skutku, keď sa už preukázateľne nedopustili iného trestného činu, ani nebolo proti nim vedené ďalšie trestné stíhanie, preto uložený trest je v súlade s § 51 ods. 1 Tr. zákona, za splnenia podmienok podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona podmiennečne odložil, obligatórne uložil probačný dohľad nad ich správaním a súčasne podľa § 51 ods. 2 Tr. zákona určil skúšobnú dobu podmiennečného odsúdenia s probačným dohľadom v maximálne nožnej dĺžke 5 rokov.

Na posilnenie účelu trestu ďalej v rámci skúšobnej doby uložil krajský súd obžalovaným aj primerané obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov počas skúšobnej doby, nakoľko skutok spáchal pod vplyvom alkoholu a hoci znalkyňa nezistila u nich závislosť na alkohole, z okolností spáchania skutku je zrejmé, že pod výraznejším vplyvom alkoholu obžalovaní konajú tak, ako by za triezveho stavu pravdepodobne nekonali a strácali zábrany. Dôvodným podľa názoru krajského súdu vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je aj uloženie povinnosti spočívajúcej v príkaze písomne sa ospravedlniť poškodenému.

Takto uložený trest, po jeho mimoriadnom znížení, podmiennečne odložený na skúšobnú dobu s probačným dohľadom, za uloženia primeraných obmedzení a povinností v rámci probačného dohľadu, je podľa názoru krajského súdu aj plne v súlade s § 34 Tr. zákona upravujúcim zásady ukladania trestov, majúc na zreteli predovšetkým účel trestu, keď trest má plniť represívnu funkciu, ako aj úlohu individuálnej a generálnej prevencie a súčasne má predstavovať morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Vo vzťahu k odvolaniu poškodeného krajský súd uvádza, že rozhodovať o náhrade škody, či nemajetkovej ujme v trestnom konaní možno iba v prípade, ak nárok na náhradu škody bol poškodeným uplatnený riadne a včas. Poškodený na výsluchu v prípravnom konaní dňa 23.02.2012 uviedol, že ako poškodená strana sa k trestnému stíhaniu pripája, ale škodu si nahraďiť nežiada, lebo mu žiadna nevznikla. Následne na výsluchu dňa 24.02.2012 poškodený uviedol, že sa nepripája k trestnému konaniu, nakoľko mu nebola spôsobená škoda. V prípravnom konaní poškodený neuplatňoval ani svoj nárok na nemajetkovú ujmu a v tomto smere si svoj nárok ani nevyčísľil. Až splnomocnenkyňa poškodeného na prvom hlavnom pojednávaní vo veci uviedla, že si náhradu škody uplatňuje, avšak ju nemá vyčíslenú. V prvom napadnutom rozsudku teda súd prvého stupňa o uplatnenom nároku na náhradu škody nerozhodoval. Po zrušení veci krajským súdom po opätovnom prednesení obžaloby a vyjadrení stanoviska obhajcov k nej sa poškodený opätovne vyjadril tak, že mu vznikla nemajetková ujma, momentálne ju nevie vyčísliť s tým, že si ju bude uplatňovať v inom konaní v maximálne nožnej výške. Poškodený si uplatnil svoj nárok na náhradu škody, až písomným podaním zo dňa 09.03.2016 doručeným súdu prvého stupňa dňa 14.03.2016, a teda neskoro až v priebehu súdneho konania (§ 46 ods. 3 Tr. poriadku). Okresný súd uznesením č. k. 1T/216/2012-897 zo dňa 11.11.2021 nepripustil poškodeného T. U. do konania s jeho nárokom na náhradu škody z dôvodu neuplatnenia náhrady škody

čo do jeho dôvodu a výšky riadne a včas ostatné práva poškodenému zostali zachované. Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd nemal inú možnosť, iba odvolanie poškodeného zamietnuť podľa § 316 ods. 1 Tr. poriadku z dôvodu, že odvolanie bolo podané neoprávnenou osobou.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti teda krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.